

Nutrie říční (*Myocastor coypus*)

Nutrie říční (*Myocastor coypus*) pochází z Jižní Ameriky. V minulém století se jako kožešinové zvíře dostala na jiné kontinenty, z velkochovů pak unikla do volné přírody nebo tam byla záměrně vysazena a postupně zasídlila nová území. Ze sporadického výskytu se nutrie v posledních deseti letech postupně rozšířila do povodí mnoha vodních toků a stala se trvalou součástí místní fauny.

Naše klimatické podmínky nejsou pro nutrii optimální, neboť v zimě nenachází dostatek potravy, což významně omezuje její reprodukci. Jiné to je v populacích podporovaných (celoročně přikrmovaných) člověkem, kde se nutrie úspěšně a nekontrolovatelně rozmnožují v průběhu celého roku. V současné době se vzrůstající početností (stihne až tři vrhy ročně po cca pěti mláďatech) narůstají i problémy, které jsou s nutrií spojené a to zejména v zastavěných oblastech (intravilánech). Vedle epidemiologických rizik (přenášení chorob) a negativního vlivu na přírodní společenstva (v přírodě nemá přirozeného nepřitele a ohrožuje původní faunu a flóru), způsobuje škody hospodářské (škody na zemědělských plodinách), vodohospodářské (nory s dlouhými chodbami devastují protipovodňové hráze a jiná vodní díla, dochází k narušení stability břehů, poškození kořenů břehových porostů, sesouvají se břehy a hrozí pády stromů) a v neposlední řadě s tím spojené i škody ekonomické (nákladné opravy, narušené břehy snižují odolnost vůči povodním). Přes veškerá uvedená rizika dochází k nepochopení a konfliktnímu jednání veřejnosti, která regulaci tohoto druhu bere s velkou nevolí (nerespektuje zákazy krmení a chrání je), čímž podporuje jeho početnost a masivní invazi do obcí a měst. Nutrie ztrácejí svou plachost a díky tomu mohou reagovat i útočně.

Pravidelné vykrmování nutrií znesnadňuje jejich regulaci

Proč a jak regulovat stavy nutrií podél vodních toků?:

- poškozováním hrází **narušují funkčnost protipovodňové ochrany obcí a měst** → selháním PPO může dojít k **ohrožení majetku, zdraví a životů obyvatel**
- **narušují zdravotní stav a provozní bezpečnost břehových porostů** (náchylnost k selhání)
- **šířitelé nemocí i parazitů** → zvířata nekontaktovat
- **nekrmit**, přikrmování urychluje pohlavní dospívání a zvyšuje počet mláďat v jednotlivých vrzích a zbytky potravy přitahují potkany; krmení je navíc v rozporu se zákonem a na řadě míst jej zakazují obecní předpisy (obecně závazné vyhlášky)
- v případě zjištění závad/škod způsobených nutrií je potřeba **kontaktovat místně příslušný orgán ochrany přírody**, který vydává rozhodnutí o povolení lovu (v intravilánu se jedná o nehonební pozemky), kde pověřil uživatele honitby, v jehož obvodu jsou nehonební pozemky, popř. uživatele nejbližší honitby; k vydání povolení k odlovu je nutný souhlas vlastníka pozemku
- na honebních pozemcích se postupuje v souladu se zákonem o myslivosti (viz platná legislativa níže)

Rozhrabané břehy náchylné k erozi

Narušení staveb a břehových porostů

Poškozená protipovodňová hráz a břehové opevnění

Nutrie říční patří mezi invazní nepůvodní druhy. Z výše popsaných důvodu je považována za nežádoucí druh a s přijetím Nařízení EU č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů a vytvořením seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii, je uvedena v tomto „unijním seznamu“. Při potřebě omezit nebo trvale regulovat početní stav nutrií mohl být lov realizován v mezích zákona o myslivosti, kde ustanovení § 14 odst. 1 písm. f) přímo opravňuje mysliveckou stráž usmrcovat nutrie říční. Na nehonebních pozemcích (pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce) může být nutrie lovena podobně jako ostatní volně žijící živočichové bez omezení v mezích zákona na ochranu přírody a zákona na ochranu zvířat proti týrání na základě povolení orgánu státní správy myslivosti.

Se schválením **zákona č. 364/2021 Sb., kterým se změnily některé zákony v souvislosti s implementací předpisů EU v oblasti invazních nepůvodních druhů**, byla přijata opatření za účelem regulace invazního nepůvodního druhu na unijním seznamu. Bližší podmínky uplatňování zásad regulace stanoví v rozsahu své územní působnosti příslušný orgán ochrany přírody opatřením obecné povahy. Ze zákona o myslivosti ve znění zákona č. 364/2021 vstoupila dne 1.1.2022 v platnost **vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci**. Nově je v § 11 zákona o myslivosti vložen odst. 7, který uživatele honitby v rámci mysliveckého hospodaření opravňuje usmrcovat živočichy vyžadující regulaci. Jejich usmrcování nadále spadá do kompetence myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře, uživatel honitby však může vydat povolenku k lovu i jiným oprávněným osobám, tj. myslivcům (tzn., že všichni myslivci s příslušnou povolenkou smí usmrcovat druhy vyžadující regulaci).

Do české krajiny nutrie nepatří a není proto důvod ji v invazním chování jakkoliv podporovat...

Zpracováno: Odbor péče o vodní zdroje - oddělení ekologie, 24.1.2022